

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

**Безпека праці та здоров'я працівників наукові підходи та
практичні аспекти**

ОСНОВНІ ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Софія ГАВРИЛІВ, Валентина ЗЕНКІНА
*Здобувач вищої освіти I курсу медичного факультету № 1
Науковий керівник: к. мед. н., доцентка*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Виробниче середовище медичних працівників формується факторами, які можуть як позитивно впливати на здоров'я та продуктивність праці, так і спричиняти негативні зміни в функціональному стані їх організму, призводити до виникнення професійних та виробничо обумовлених захворювань, знижувати якість роботи. Праця лікарів має специфічні риси, полягає у діагностуванні та лікуванні захворювань із застосуванням різноманітних методів та методик, використовуючи для цього медичну техніку та устаткування, яке в процесі експлуатації може негативно впливати на здоров'я. Тому кожен медичний працівник повинен бути обізнаним з основами виробничої безпеки та вимогами охорони праці на робочому місці.

Метою роботи є визначення основних виробничих ризиків медичних працівників, аналіз їх причин та наслідків впливу, а також обґрунтування та розробка рекомендацій щодо профілактики та мінімізації впливу цих ризиків для забезпечення безпеки та збереження здоров'я медичного персоналу.

Ключові професійні ризики медичних працівників пов'язані з впливом комплексу шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища різного походження: фізичних, хімічних, біологічних та психофізіологічних.

Тривалий вплив несприятливих фізичних факторів, таких, як високий рівень шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання, несприятливого

мікроклімату, недостатнього освітлення можуть призводити до погіршення стану здоров'я та розвитку професійних захворювань: нейросенсорної приглухуватості, вібраційної хвороби, хронічного перегрівання, зниження гостроти зору тощо. Також можливі травми та нещасні випадки під час аварій в системах життєзабезпечення медичних закладів, при вибухонебезпечних ситуаціях, пожежах.

Контакт з хімічними речовинами, неналежна вентиляція приміщень або порушення правил зберігання хімічних речовин, що призводить до їх витоку та випаровування може призводити до гострих та хронічних отруень, уражень слизових оболонок, дихальних шляхів та шкіри, алергічних реакцій тощо.

Біологічні ризики в медичних закладах виникають через контакт з біологічними рідинами (кров, слина), неправильну утилізацію медичних відходів (голки, скальпелі), недотримання гігієнічних вимог у роботі. Це може призводити до зараження небезпечними інфекційними захворюваннями, такими як ВІЛ-інфекцією, гепатитами В і С, туберкульозом тощо.

Через високу відповідальність, надмірне розумове навантаження, часті конфліктні ситуації, нестабільний графік роботи, значну монотонність праці та багато інших психофізіологічних факторів ризику може знижуватися продуктивність праці та якість роботи медичних працівників. Це підвищує ризик виникнення синдрому емоційного вигорання, депресивних станів, тривожних розладів, а також погіршення фізичного здоров'я.

Медичні працівники щодня стикаються з численними виробничими ризиками, що впливають на здоров'я, безпеку та професійну діяльність. Фізичні, хімічні, біологічні, психофізіологічні ризики створюють широкий спектр загроз, які потребують комплексного підходу до управління безпекою. Для ефективного захисту медичного персоналу важливо своєчасно ідентифікувати ризики на робочих місцях; впроваджувати профілактичні заходи (забезпечення засобами індивідуального захисту,

навчання персоналу, організація безпечного робочого середовища тощо); розробляти системи моніторингу та аналізу нещасних випадків і професійних захворювань.

Безпека медичних працівників є ключовою складовою загальної ефективності охорони здоров'я. Забезпечення належних умов праці не лише сприяє збереженню здоров'я персоналу, але й підвищує якість надання медичних послуг, що є важливим аспектом для суспільства в цілому.

ВПЛИВ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ДИХАЛЬНУ СИСТЕМУ

Єлизавета ДОЦЕНКО, Валентина ЗЕНКІНА
Здобувач вищої освіти II курсу медичного факультету № 2
Науковий керівник: к. мед. н., доцентка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Дослідження впливу іонізуючого випромінювання на організм людини, шляхів надходження та наслідків дії є досить актуальним в умовах сучасного технологічного світу, зокрема, в умовах війни. Щодня ми стикаємося з цим видом випромінювання у навколишньому середовищі та можемо зазнавати небезпечного впливу на здоров'я.

Іонізуюче випромінювання небезпечне тим, що навіть його малі дози можуть спровокувати зміни в клітинах організму людини та запустити реакцію, що призведе до різних генетичних мутацій та канцерогенезу, так званих стохастичних ефектів. Великі дози радіації призводять до детерміністичних ефектів: гострої та хронічної променевої хвороби, променевих опіків.

Виділяють три основні шляхи надходження іонізуючого випромінювання в організм людини: при вдиханні забрудненого повітря; при споживанні заражених продуктів чи води; через шкіру, слизові оболонки та відкриті рани. Найнебезпечнішим є респіраторний шлях, адже